

Мазурак І. Д.,
студент 5 курсу,
12 групи, Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

СУЧАСНА НАРКОЗЛОЧИННІСТЬ

Ключові слова: наркозлочинність, наркотики, причини злочинності

Keywords: drug-related crime, drugs, causes of crime

Анотація: У статті проаналізовано сучасний стан наркозлочинності в Україні. Розглянуто стан правового регулювання злочинів у сфері наркотиків, відображені законодавчі проблеми, запропоновано рішення щодо вдосконалення правового регулювання.

Abstract: The author analyses the modern status of the drug-related crime in Ukraine. The article deals

with the condition of legal regulation of drugs crimes, shown legislative problems, offers the prepositions of improvement of a legal regulation.

Сьогодні наркозлочинність - найбільшача проблема світової спільноти та України. Її вирішення погіршується тим, що існує прямий зв'язок між наркоманією, організованою злочинністю і корупцією. Через наркоторгівлю організована злочинність знищує всі сфери суспільного життя і державного управління. Тому боротьба з організованою злочинністю, наркобізнесом і корупцією є боротьбою за виживання нації і збереження державності. Протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів розглядається в Україні і за кордоном як важлива проблема національної безпеки.

За оцінками фахівців, Україна, знаходячись на стратегічному шляху транспортування наркотиків із Середньої Азії та Африки до Західної Європи, поступово стає країною, де зростає кількість споживачів іноземних наркотиків (опію, героїну, марихуани, гашишу). Нажаль, із Європи до Азії і далі на Схід транспортуються небезпечні наркотики (амфетамін, метамфетамін, метадон, екстазі та інші синтетичні наркотики), які частково осідають в Україні [1]. Шостко О. Ю. наголошує, на тому, що геополітичне становище України сприяє тому, що її територія використовується як транзит для переміщення наркотиків з країн - основних виробників - в європейські країни. З іншого боку, Україна є ринком для збуту особливо небезпечних наркотиків (героїн, амфетаміни, кокаїн) [3].

Треба зазначити, що протягом останніх 15 років вітчизняні наркозлочинці зуміли налагодити успішний наркобізнес. Вони вміло використовують недоліки законодавства, підкуповують держслужбовців (суддів, митників, прокурорів, правоохоронців) задля забезпечення безпеки і процвітання наркобізнесу. Особливо вразливими до цих проявів виявилися працівники поліції, які за законом повинні протидіяти наркозлочинності. Часто вони самостійно скоюють злочини, пов'язані з наркотичними засобами [2].

На думку Шостко О. Ю., переважна більшість виявлених правоохоронними органами злочинів здійснюються наркозалежними людьми, які не є головними діючими особами у величезній і складній піраміді під назвою наркобізнес. Даний факт підтверджується загальноукраїнською статистикою [3].

Треба зазначити, що причини поширення незаконного обігу наркотичних засобів слід розглядати в тісному зв'язку з причинами злочинності в цілому. Високий рівень криміногенної ситуації в Україні, на думку фахівців, обумовлюють дві групи факторів:

- зовнішні (по відношенню до злочинності) криміногенні фактори - економічні, соціально-політичні, правові, організаційні, соціально-психологічні, технічні, медико-соціальні, екологічні та інші;
- внутрішні фактори злочинності - кримінальний рецидив, професіоналізм, кримінальна організованість, традиціоналізм і виникнення нових кримінальних традицій.

Серед причин і умов, що сприяють поширенню наркотичних речовин, слід виокремити ті, що пов'язані з негативними тенденціями, упущеннями і недоліками в організації профілактичних заходів, а саме:

- низьким рівнем контролю за середою наркоманів;
- ослабленням профілактичного спрямування в роботі державних і правоохоронних органів, протидією розповсюдженню наркотичних засобів;
- згортанням програм заходів соціальної адаптації бродяг;
- відсутністю розвиненої мережі реабілітаційних установ і методик реабілітації наркоманів;
- непоінформованістю населення про небезпеку наркотиків і швидке звикання до них. Пропаганда через ЗМІ (пряма і непряма) наркотиків - фільми, реклами, статті та інші публікації в газетах і журналах, і т.п.[2]

В Україні є достатньо нормативно-правових актів, які визначають правові та організаційні засади державної політики щодо обігу в Україні наркотичних засобів та різних психотропних речовин, встановлюють порядок державного контролю, повноваження органів виконавчої влади, права та обов'язки фізичних і юридичних осіб у сфері обігу наркотиків – Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» та Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». Відповідно до статті 3 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, психотропних

речовин і прекурсорів здійснюють Національна поліція, Служба безпеки України, Генеральна прокуратура України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах захисту державного кордону, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу та інші органи виконавчої влади в межах наданих їм законом повноважень [5]. Стаття 36 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» визначає відповідальність за порушення законодавства про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, відповідно особи, винні в порушенні законодавства про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, несуть відповідальність згідно із законом [4].

Проведене дослідження дозволяє сформулювати висновок, що причини наркозлочинності, безумовно, змінюються під впливом внутрішньої і зовнішньої політики, що проводиться державою. До них, насамперед, належать помилки і прорахунки політичних еліт, які привели країну до соціально-економічної кризи, непослідовність в боротьбі з наркотиками. Істотною причиною, яка впливає на наркозлочинність, є ставлення молоді до наркотиків, відсутність в країні добре продуманої молодіжної політики, руйнування цінностей та ідеалів, моральна деградація. Чинником, який обумовлює поширення злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, є ослаблення інституту сім'ї, наявність в країні великої кількості сиріт та дітей, залишених батьками. Сучасне соціальне сирітство виявилось більш важким у порівнянні з іншими історичними подіями, пережитими українцями. Певна частина молоді багато в чому слідує нав'язаному ЗМІ способу життя, де панують гроші і жорстокість, де людське життя нічого не варте, де процвітає насильство, розпуста, жадібність та інші самі низькі почуття.

Отже, держава і суспільство повинні нарешті розробити і впровадити ефективні заходи протидії злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

Список використаних джерел:

1. Буткевич Б. А. Наркотрафік. ua Україна стає важливим «портом» для наркоманії [Електронний ресурс] Б. А Буткевич. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/84909>
2. Кримінологія. Загальна та Особлива частини : Підручник // Нац. юрид. академія України ім. Я. Мудрого; за ред. В. В. Голін. – Х.: : Право, 2009. – 286 с.
3. Некоторые проблемы борьбы с незаконным оборотом наркотиков в Украине как составной части организованной преступности / Е. Ю. Шостко // Право і Безпека. - 2004. - Т. 3, № 1. - С. 180-186. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2004_3_1_50
4. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15 лютого 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>
5. Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80>

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017